

O B S A H

A. Základní část

Ježíš Kristus — Pán církve

I. Izrael — boží lid	— — — — —	13—17
1. Domov Izraele, 2. Izrael, 3. Zvláštnost víry a zbožnosti Izraele. 14. Dějiny Izraele (Povolání Abrahama a jeho rodiny. Vyvedení z Egypta. Život v zaslibené zemi. Pád Izraele. Návrat ze zajetí.)		
II. Ježíš Kristus	— — — — —	17—18
Poměry v době Ježíšově. Spasitelovo dílo.		
III. Církev Pána Ježíše Krista	— — — — —	18—21
1. Vznik církve, 2. Život apoštolské církve (pobožnosti; zřízení; život a služba).		

B. První období

Církev vstupuje do světa

(Doba poapoštolská)

I. Kristův rozkaz a úkol církve	— — — — —	22—23
II. Církev útočí na svět (křesťanská misie)	— — —	23—25
a) Misie mezi Židy, b) Misie mezi pohany; apoštol Pavel, jeho život, kázání a zřizování sborů, c) První spor v církvi a první sněm.		
III. Pohanství se brání proti církvi (pronásledování církve)	—	25—28
a) Pronásledování od Židů, b) Pronásledování od pohanů: nepřátelství pohanů, zákroky úřadů, soustavné pronásledování.		
IV. Církev upevňuje své učení a řády	— — — — —	28—34
Nebezpečí gnose, b) Církev se upevňuje: 1. Nový zákon, 2. Apoštolské vyznání víry, 3. Upevnění církevního zřízení, c) Církevní otcové: „Apoštoliští“ otcové; Obránci.		
V. Církev nabývá státního uznání	— — — — —	34—38
Galeriův edikt, Milánský edikt, Ariánský spor, Juliánova pohanská reakce.		

C. Druhé období

Církev pořádá svět, ale přizpůsobuje se mu

(Církev katolická — od Konstantina do reformace)

I. Nové období	— — — — — — — — — — —	37
II. Velký učitel — Aurelius Augustinus	— — — — —	38—39
III. Nová misie	— — — — — — — — — — —	39—43

1. Stěhování národů, 2. Pohané volají křesťanské misionáře, 3. Misionáři vedení vírou.	
IV. Nový nepřítel — islám	— — — — — 43—44
V. Církev se uchyluje od božího slova	— — — — — 44
A. Papežství	— — — — — 44—48
1. Co je papežství, 2. Jak vzniklo papežství; z kazatelů kněží, z obecenství věřících ústav; vnější důvody, 3. Boj papežství se světskou mocí.	
B. Obřadnictví (sakramentalismus)	— — — — — 48—51
1. Co je obřadnictví, 2. Svátosti, 3. Svátosti posvěcující všecko.	
C. Mništví	— — — — — 51—55
1. Co je mništví, 2. Pravá příčina vzniku mništví, 3. Jak se mništví vyvíjelo: poustevníci, volné kláštery, řádové kláštery, 4. Význam klášterů.	
VI. Rozdelení křesťanské církve (vznik pravoslavné církve)	55—56
VII. Porušená velikost	— — — — — 56—59
1. Význam a velikost katolické církve: jednota světa, nový ideál života, věda a umění, 2. Celkové narušení: a) porušnost víry, bohoslužby i života, b) následky odklonu: úpadek papežství, mništví i společnosti.	
D. Třetí období	
Slovo boží nutí k opravě církve	
I. Reformace	
1. Co je reformace	— — — — — 60—63
a) Kristus, jediná hlava církve; b) Co reformace změnila: odstranění kněžství a papežství, konec obřadnictví, nový názor na život, c) Čeho reformace dosáhla	
2. Předchůdci reformace	— — — — — 63—65
a) Opravy v rámci katolické církve (Karel IV. a Arnošt z Pardubic) a kataři; b) Předchůdci reformace v cizinci: valdenští; c) V Čechách: Konrád Waldhauser, Milič z Kroměříže, Matěj z Janova, Tomáš ze Štítného.	
Česká reformace	— — — — — 65
A. Mistr Jan Hus	— — — — — 66—71
1. Husův učitel Jan Víklev, 2. Husova činnost: a) se sounhlasem církevních úřadů, b) boj s církví v Praze, ve vyhnanství, v Kostnici, 3. Mistr Jeroným Pražský, 4. Některé Husovy výroky.	
B. Husitství a bratrství	— — — — — 71
1. Husitské hnutí a církev podobojí	— — — — — 71—75
a) Začátek husitského hnutí: zavádění řádu a 4 články,	

b) boj na obranu božího zákona; Žižkův vojenský řád a táborská hymna		
2. Církev podobojí (utrakvistická)	— — — — —	75—76
3. Jednota bratrská	— — — — —	77
Vznik Jednoty	— — — — —	77—79
a) Učitel a duchovní otec Jednoty — Petr Chelčický, b) Tiší v zemi		
Jednota bojuje o čistotu církve a o svobodu	— — —	79—82
Za Lukáše Pražského, za Jana Augusty, Jednota na vrcholu: Jan Blahoslav, Bible kralická.		
4. Společný boj českých evangelíků o náboženskou svobodu		82—83
a) Společné vyznání víry: Česká konfese z roku 1575, b) Společná svoboda: Rudolfův majestát z roku 1609		
Světová reformace	— — — — —	84
A. Reformace v Německu	— — — — —	84—89
1. Doktor Martin Luther	— — — — —	84—87
Lutherův růst, boj s Římem, Luther opravuje církev.		
2. Církev luterská — augsburského vyznání	— — —	87—89
a) Ráz luterské církve, b) rozšíření luterské reformace ▼ Německu, ve skandinávských státech, v Uhrách mezi Slováky.		
B. Reformace ve Švýcarsku	— — — — —	89—95
1. Oldřich Zwingli	— — — — —	89—98
2. Jan Kalvíń	— — — — —	90—94
a) Kalvínova příprava, b) Kalvíñoovo učení, c) Kalvíñoovo dílo: vybudování ženevské církve, Kalvíń ve Štrasburku, Kalvíń podruhé v Ženevě.		
3. Církev reformovaná — helvetského vyznání	— — —	94—95
a) Učení a řády, b) rozšíření ženevské reformace: na evropské pevnině, v Anglii a ve Skotsku (Thomas Cranmer, John Knox).		

II. Katolická církev proti opravě

Protireformace

1. Co je protireformace	— — — — —	96
2. Čím začala protireformace	— — — — —	96—98
a) Tridentský sněm 1545—1563 a starokatolická církev, b) Řád tovaryšstva Ježíšova — jezuité.		
3. Postup protireformace	— — — — —	98—99
a) Protireformace v cizině	— — — — —	99—100
Ve Španělsku a v Itálii, v Nizozemí, ve Francii.		
b) Protireformace v Čechách a na Moravě	— — — —	100—102

Třicetiletá válka (1618—1648), tajní evangelíci, kato-
lici u nás — doba temna.

c) Protireformace v Uhrách a na Slovensku	— — — — —	102—104
1. Útočiště českých evangelíků, 2. Boje s katolíky, 3. Ná- rodnostní boje.		
d) Výsledky zápasu o reformaci	— — — — —	104
4. Život vyhnanců (exulantů)	— — — — —	105—109
Nové domovy, b) Nejvýznamnější exulant — Jan Amos Komenský, jeho život, úsilí o nápravu věcí lidských, odkaz Jednoty, c) Nová církev — obnovená Jednota bratrská, d) Služba exulantů tajným evangelíkům ve vlasti. Jiří Třanovský.		

III. Život evangelických církví

1. Vnitřní vývoj evangelických církví	— — — — —	110—116
a) Vývoj na luterské půdě	— — — — —	110—113
Období ortodoxie, pietismus (F. J. Spener, A. H. Francke, Mikuláš Zinzendorf, racionalismus).		
b) Vývoj na kalvínské půdě	— — — — —	113—116
Puritáni, puritáni v Severní americe budují státy, me- todisté (bratři Wesleyové, G. Whitefield a Armáda spásy).		
2. Úkoly a služba evangelických církví	— — — — —	116—122
a) Kázání božího slova	— — — — —	117—118
(bohoslovecká věda, biblické společnosti).		
b) Pohanská misie	— — — — —	118—120
Misijní dílo, nejznámější misionáři (W. Carey, D. Living- stone, A. Schweitzer).		
c) Vnitřní misie	— — — — —	120—122
Ve Velké Británii (T. Chalmers, A. Fryová), v luterských církvích (J. Wichern, Th. Fliedner, F. Bodelschwingh).		

IV. Rozdělené křesťanstvo a nový úkol

1. Osvícenství, jeho vznik a příčiny	— — — — —	122—123
2. Vztah osvícenství k církvím	— — — — —	123—127
a) K církvi římskokatolické (Giordano Bruno, zrušení jezuitského řádu, francouzská revoluce, reakce, I. vati- kánský koncil, starokatolická církev), b) K evangelic- kým církvím (deismus, náboženské směry v církvích).		

V. Čeští evangelíci se vracejí k dílu reformace

1. Toleranční období (1781–1861) — — — — — 128—132
 a) Příčiny vydání tolerančního patentu, b) podmínky tolerančního patentu, c) české toleranční církve — podíl evangeliků na národním životě (J. Kollár, P. Šafařík, F. Palacký, V. Košut, G. Straka).
  2. Období rovnoprávnosti (1861–1918) — — — — — 132—135
 Protestantský patent. Rozšíření práce. Církevní zřízení, církevní pracovníci.

VI. Církev v bouři světových proměn

Nový svět a církve (rozvoj věd, vliv na církve) — —	135—136
Světová bouře (1. světová válka), vliv na život církve —	136—137
Českobratrská církev evangelická — — —	138—142
a) Vznik, učení a zřízení, b) Život a práce církve, přestupové hnutí, vznik církve československé, církve pravoslavné, c) Rozšíření služby.	
Druhá světová válka (1939—1945) a církve — — —	142—144
a) Německé národně socialistické hnutí, b) Postup proti křesťanství v Německu a v obsazených zemích, c) Poměry v ostatních zemích.	
Situace církví po válce — — — — —	144—146
Nová situace v Československu.	
Evangelické církve v Československu — — —	146—154
a) Církev českobratrská evangelická, b) Slovenská církev evangelická a.v., c) Reformovaná křesťanská církev na Slovensku, d) Slezská evangelická církev a.v., e) Jednota bratrská, f) Církev bratrská, g) Bratrská jednota baptistů, h) Evangelická církev metodistická, i) Církev adventistů s.d.	

VII. Nedokončená reformace

1. Těžké starosti světa a jediná naděje — — — — — 155
 2. Předpoklady služby církví ve světě — — — — — 158—153
     Pokání, úsilí o sblížení a spolupráci církví (hnutí Víra
     a řád, Život a dílo, Světová rada církví), II. vatikánský
     koncil, Nový vztah k lidem bez víry, Pokus o křesťan-
     ský typ života.

